

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE privind ucenicia la locul de muncă

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Capitolul I Dispoziții generale

Art.1 - Ucenicia la locul de muncă reprezintă formarea profesională realizată în baza unui contract de ucenicie la locul de muncă.

Art.2 - Ucenicul este persoana fizică încadrată în muncă în baza unui contract de ucenicie la locul de muncă.

Art.3 - (1) Maistrul de ucenicie este persoana atestată în condițiile prezentei legi care coordonează formarea profesională a ucenicului.

(2) Maistrul de ucenicie este salariat al angajatorului care organizează ucenicia la locul de muncă.

(3) În cazul în care ucenicia la locul de muncă este organizată de către o persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice în mod independent sau o asociație familială maistrul de ucenicie este chiar persoana fizică autorizată sau un membru al asociației familiale.

Capitolul II

Contractul de ucenicie la locul de muncă

Art.4 - (1) Contractul de ucenicie la locul de muncă este un contract individual de muncă de tip particular încheiat pe durată determinată, în temeiul căruia o persoană fizică, denumită ucenic, se obligă să se pregătească profesional și să muncească pentru și sub autoritatea unei persoane juridice sau fizice denumită angajator, care se obligă să-i asigure plata salariului și toate condițiile necesare formării profesionale.

(2) Încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului de ucenicie la locul de muncă se fac cu respectarea prevederilor legale privind contractul individual de muncă.

(3) Contractul de ucenicie la locul de muncă se încheie în formă scrisă, în limba română. În cazul în care nu este încheiat în formă scrisă, părțile pot face dovada prevederilor contractuale prin orice mijloc de probă.

(4) Pe lângă elementele obligatorii ale contractului individual de muncă, contractul de ucenicie la locul de muncă cuprinde și următoarele clauze cu privire la:

- a) calificarea respectiv competențele, pe care urmează să o dobândească ucenicul;
- b) numele maestrului de ucenicie și calificarea acestuia;
- c) locul în care se desfășoară activitatea de formare profesională;
- d) repartizarea programului de pregătire practică și a celui de pregătire teoretic;
- e) durata necesară obținerii calificării/competențelor;
- f) avantajele în natura acordate ucenicului.

(5) Drepturile și obligațiile angajatorului și ale ucenicului se stabilesc prin contractul de ucenicie la locul de muncă care se completează cu prevederile din cuprinsul contractului colectiv de muncă aplicabil și prin regulamentul intern, după caz.

(6) Modelul cadru al contractului de ucenicie la locul de muncă este prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta lege.

Art.5 - (1) Poate fi încadrată în muncă ca ucenic orice persoană fizică care a împlinit vârsta de 16 ani, dar nu mai mult de 25 de ani și nu deține o calificare în domeniul de activitate al angajatorului.

(2) Persoana fizică poate încheia un contract de ucenicie la locul de muncă în calitate de ucenic și la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul părinților sau reprezentanților legali pentru activități potrivite cu dezvoltarea fizică, aptitudinile și cunoștințele sale, dacă astfel nu îi sunt periclitate sănătatea, dezvoltarea și pregătirea profesională. Lipsa acordului părinților sau reprezentanților legali atrage după sine nulitatea absolută a contractului de ucenicie. Nulitatea contractului de ucenicie produce efecte numai pentru viitor.

(3) Se pot încadra în muncă în calitate de ucenici și următoarele categorii:

a) cetățenii străini precum și apatrizii care au obținut permis de muncă în România, conform reglementărilor legale în vigoare;

b) cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai statelor semnatare ale Acordului privind Spațiul Economic European și membrii de familie ai acestora.

Art.6 - (1) Pot încheia contracte de ucenicie la locul de muncă în calitate de angajatori numai persoanele juridice și persoanele fizice autorizate de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, potrivit prevederilor prezentei legi.

(2) Prin derogare de la prevederile Legii nr.300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent, pot încadra în muncă ucenici și:

a) persoana fizică autorizată, dacă face dovada că prestează de cel puțin 1 an activitatea pentru care a fost autorizată;

b) asociația familială, prin reprezentantul acesteia dacă face dovada că prestează de cel puțin 1 an activitatea pentru care s-a constituit ca asociație familială.

(3) Persoana fizică autorizată, respectiv asociația familială, pot organiza ucenicie la locul de muncă numai pentru nivelul I de calificare, potrivit dispozițiilor legale.

(4) Dispozițiile prezentei legi referitoare la încheierea contractului de ucenicie la locul de muncă sunt aplicabile și în cazul raporturilor de muncă ale ucenicilor încadrați de asociațiile cooperatiste, reglementate prin legi speciale, dacă acestea nu cuprind dispoziții specifice derogatorii.

Art.7 - (1) Durata contractului de ucenicie la locul de muncă nu poate fi mai mare de 3 ani și mai mică de 6 luni.

(2) Ucenicul poate fi supus unei perioade de probă care nu va depăși 30 de zile lucrătoare.

(3) Formarea profesională prin ucenicie la locul de muncă cuprinde pregătirea teoretică și pregătirea practică sau numai pregătirea practică.

(4) Timpul necesar pregătirii teoretice a ucenicului este inclus în programul normal de muncă.

Capitolul III **Statutul ucenicului**

Art.8 - Persoana încadrată în muncă în baza contractului de ucenicie la locul de muncă are statut de ucenic.

Art.9 - (1) Statutul de ucenic îi conferă acestuia toate drepturile și obligațiile prevăzute de legislația muncii, de contractul colectiv de muncă aplicabil în unitatea în care își desfășoară activitatea precum și drepturile și obligațiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Ucenicul beneficiază de dispozițiile legale aplicabile celorlalți salariați în măsura în care acestea nu sunt contrare statutului ucenicului.

Art.10 - (1) În vederea formării profesionale a ucenicului, angajatorul are obligația să asigure ucenicului accesul la pregătire teoretică și practică precum și toate condițiile necesare pentru ca maestrul de ucenicie să-și îndeplinească sarcinile în ceea ce privește formarea ucenicului.

(2) Coordonarea activității de formare profesională a ucenicului se realizează de către maestrul de ucenicie, definit conform prevederilor art. 3.

(3) Persoana fizică autorizată și membrul asociației familiale pregătesc ucenici în nume propriu, având în același timp și calitatea de maștrii de ucenicie.

Capitolul IV

Autorizarea angajatorului și atestarea maestrului de ucenicie

Art.11 - (1) Autorizarea angajatorului și atestarea maestrului de ucenicie se realizează de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei prin direcțiile de muncă, solidaritate socială și familie județene, și a municipiului București, în baza avizului comisiei de autorizare a furnizorilor de formare profesională județene, respectiv a municipiului București, constituite potrivit legii.

(2) Modalitatea de autorizare a angajatorului și de atestare a maestrului de ucenicie se stabilesc prin Normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

Art.12 - Autorizarea angajatorului și atestarea maestrului de ucenicie se face pentru o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea de prelungire.

Art.13 - (1) Retragerea autorizației angajatorului și a atestatului de maestru de ucenicie se face de către Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin direcțiile de muncă, solidaritate socială și familie județene și a municipiului București.

Capitolul V

Organizarea uceniciei la locul de muncă

Art.14 - (1) Ucenicia la locul de muncă se organizează pentru nivelurile 1, 2 și 3 de calificare stabilite prin legislația în vigoare.

(2) Ucenicia la locul de muncă se organizează pentru calificările stabilite prin legislația în vigoare și pentru ocupațiile cuprinse în Clasificarea Ocupațiilor din România pentru care există standarde de pregătire profesională, respectiv standarde ocupaționale.

Art.15 - (1) Pregătirea teoretică se desfășoară la un furnizor de formare profesională autorizat conform prevederilor legale în vigoare pentru calificarea/ocupația respectivă.

(2) Pregătirea practică se desfășoară în locuri de muncă care să permită dobândirea tuturor competențelor prevăzute de standardul ocupațional, respectiv de standardul de pregătire profesională.

Art.16 - (1) Evaluarea finală a pregătirii teoretice și practice a ucenicului este organizată de angajator.

(2) Comisia de autorizare a furnizorilor de formare profesională județeană, respectiv a municipiului București, la solicitarea angajatorului, desemnează o comisie de examinare constituită din specialiști în domeniul de activitate în care s-a realizat formarea profesională a ucenicului.

(3) Evaluarea și certificarea formării profesionale prin ucenicie la locul de muncă se realizează în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind formarea profesională a adulților.

Capitolul VI

Susținerea financiară a uceniciei la locul de muncă

Art.17 - (1) Angajatorii care încadrează în muncă persoane în baza unui contract de ucenicie la locul de muncă, conform prezentei legi, primesc lunar, la cerere, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pe perioada derulării contractului de ucenicie, pentru fiecare persoană:

a) o sumă egală cu 50% din salariul de bază minim brut pe țară în vigoare;

b) o sumă egală cu contravaloarea lunară a serviciilor de instruire teoretică a ucenicului, fără a putea depăși 20% din salariul de bază minim brut pe țară în vigoare.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică pe perioada de probă prevăzută în cuprinsul contractului de ucenicie la locul de muncă precum și pe perioada în care raporturile de muncă sunt suspendate.

(3) Suma lunară prevăzută la alin.(1) lit.a) se acordă angajatorilor proporțional cu timpul efectiv lucrat de ucenic precum și pentru perioada concediului anual de odihnă a ucenicului.

Art.18 - Angajatorii care au mai fost în raporturi de muncă cu persoana încadrată în baza contractului de ucenicie la locul de muncă nu beneficiază de prevederile art.17.

Art.19 - Modul de acordare a sumelor, prevăzute la art.17 alin.(1), din bugetul asigurărilor pentru șomaj se stabilește prin Normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

Art.20 - Calificările/competențele profesionale pentru care se acordă sumele prevăzute la art. 17 se stabilesc anual prin ordin al președintelui Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Capitolul VII

Dispoziții finale

Art.21 - (1) În scopul asigurării formării profesionale a ucenicilor, angajatorii care beneficiază de facilitățile prevăzute la art.17, sunt obligați să mențină raporturile de muncă ale acestora pe perioada contractului de ucenicie la locul de muncă încheiat.

(2) În situația în care raporturile de muncă încheiate între angajator și ucenic încetează anterior datei expirării contractului de ucenicie la locul de muncă, angajatorii sunt obligați să restituie, în totalitate, agenției pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București sumele încasate de la bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru fiecare ucenic, plus dobânda de referință a Băncii Naționale a României în vigoare la data încetării raporturilor de muncă, dacă încetarea acestora a avut loc din motivele prevăzute la art. 55 lit. b), art. 56 lit. c), e) și f) și art. 65 din Legea nr.53/2003 - Codul Muncii, cu modificările ulterioare.

Art.22 - Controlul respectării obligațiilor privind menținerea raporturilor de muncă încheiate între ucenici și angajatorii care beneficiază de sume din bugetul asigurărilor pentru șomaj în temeiul art. 17, se efectuează de către organele de control din cadrul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București.

Art.23 - (1) Inspectorii de muncă au competența de a controla modul de încheiere, executare, modificare, suspendare și încetare a contractului de ucenicie la locul de muncă în situațiile și în condițiile prevăzute de Normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

(2) La sesizarea inspectorilor de muncă se poate declanșa procedura de retragere a autorizației angajatorului sau a atestatului maestrului de ucenicie.

Art.24 - Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei prin direcțiile de dialog, solidaritate socială și familie județene, respectiv a municipiului București, exercită controlul asupra modului în care este organizată și se desfășoară ucenicia la locul de muncă.

Art.25 - Conflictele în legătură cu încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului de ucenicie la locul de muncă se soluționează conform prevederilor legale privind conflictele de muncă.

Art.26 - Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei elaborează și supune spre aprobare Guvernului Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor prezentei legi în termen de 90 de zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României.

Art.27 - Măsurile de natura ajutorului de stat prevăzute la art. 17 vor fi notificate de către Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, conform Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare, și se vor acorda numai după autorizarea acestora de către Consiliul Concurenței.

Art.28 - Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României.

Modelul cadru al contractului de ucenicie la locul de muncă

CONTRACT DE UCENICIE LA LOCUL DE MUNCĂ

A. Părțile contractante :

1) **Angajatorul** persoană juridică/fizică/asociație familială
cu sediul/domiciliul în.....,
 înregistrată la Registrul Comerțului/autoritățile administrației publice locale
 din.....sub numărul.....cod
 fiscal.....cod unic de înregistrare.....telefon...,reprezentată legal
 prin....., în calitate de

și
 2) **Ucenicul** dl./d-na....., domiciliat/a în localitatea....., str.....,
 nr.....bloc.....apartament.....sector/județ....., posesor al
 BI/CI/pașaport serianr.....eliberat/ă de.....la data de.....,
 CNP.....(permis de muncă).....

Am încheiat prezentul contract de ucenicie la locul de muncă, prin care am convenit
 asupra următoarelor clauze:

B. Obiectul contractului

.....

C. Durata contractului : de la data de.....la data de.....

D. Calificarea / competențele în care se pregătește ucenicul

E. Pregătirea ucenicului urmează să fie coordonată de, în calitate
 de maestru de ucenicie, având calificarea de

F. 1. Locul de desfășurare a activității de pregătire teoretică.....

2.. Locul de desfășurare a activității de pregătire practică.....

**G. Tipul certificatului de calificare obținut la încetarea contractului de ucenicie la
 locul de muncă**.....

H. Repartizarea programului de pregătire teoretică și practică

1) **Durata zilnică a pregătirii practice**.....între orele.....

2) Durata zilnică a pregătirii teoretice.....între orele.....

I. Durata necesară obținerii calificării

J. Atribuțiile ucenicului la locul de desfășurare a activității.....

K. Durata concediului de odihnă anual.....

L. Durata concediului suplimentar.....

M. Durata concediului plătit pentru studii

N. Salarizare

1) Ucenicul urmează să beneficieze de un salariu de bază lunar delei la care se adaugă:

- a. sporuri.....
- b. indemnizații.....
- c. alte adaosuri.....
- d. alte avantaje în natură.....

2) data / datele la care se achită drepturile salariale sunt.....

3) data / datele la care se acordă adaosurile și avantajele în natură.....

O. Drepturi specifice legate de sănătatea și securitatea în muncă

1) echipamentul de protecție.....

2) echipamentul de lucru.....

3) antidoturi.....

4) alimentație suplimentară de protecție.....

5) alte drepturi și obligații privind sănătatea și securitatea în muncă.....

P. Alte clauze :

1) perioada de probă

2) perioada de preaviz în cazul în care încetarea raporturilor de muncă se face din inițiativa angajatorului este de

3) perioada de preaviz în cazul în care încetarea raporturilor de muncă se face din inițiativa angajatului este de

4) se interzice ucenicului minor să presteze activitate în condiții grele, vătămătoare sau periculoase

5) se interzice ucenicului minor să presteze muncă de noapte și muncă suplimentară

6) alte clauze.....

R. Riscurile specifice locului de desfășurare a activității practice și teoretice:

S. Drepturile și obligațiile părților contractante:

1) Ucenicul are în principal, următoarele drepturi :

a) de a se pregăti profesional;

b) de a fi salarizat pentru munca depusă;

c) la un concediu de odihnă anual, pentru munca efectiv prestată;

- d) la repaus zilnic și săptămânal;
- e) la egalitate de șanse și de tratament;
- f) la demnitate în muncă;
- g) la securitate și sănătate în muncă;
- h) la acces pentru formare profesională suplimentară;
- i) la informare și consultare;
- j) de a constitui sau de a adera la un sindicat;
- k) de a lua parte la determinarea și ameliorarea condițiilor de muncă și a mediului de muncă;
- l) la protecție în caz de concediere;
- m) de a participa la acțiuni colective;
- n) la negociere individuală și colectivă;
- o) dreptul la protecție în cazul în care raporturile de muncă ale maestrului se suspendă sau încetează, și acest lucru afectează direct pregătirea profesională a ucenicului;

2) Ucenicului îi revin, în principal, următoarele obligații :

- a) de a realiza norma de muncă sau, după caz, de a îndeplini atribuțiile ce îi revin conform fișei postului;
- b) de a respecta disciplina muncii;
- c) de a respecta prevederile cuprinse în regulamentul intern, în contractul colectiv de muncă aplicabil, precum și în contractul de ucenicie la locul de muncă;
- d) de fidelitate față de angajator în executarea atribuțiilor de serviciu;
- e) de a respecta măsurile de securitate și sănătate a muncii în unitate;
- f) de a respecta secretul de serviciu sau secrete de fabricație;
- g) de a se pregăti profesional;
- h) de a respecta indicațiile maestrului de ucenicie;

3) Angajatorul are, în principal, următoarele drepturi:

- a) să stabilească organizarea și funcționarea unității;
- b) să stabilească atribuțiile corespunzătoare pentru fiecare ucenic, în condițiile legii;
- c) să dea dispoziții cu caracter obligatoriu pentru ucenic, sub rezerva legalității lor;
- d) să exercite controlul asupra modului de îndeplinire a sarcinilor de serviciu;
- e) să constate săvârșirea abaterilor disciplinare și să aplice sancțiunile corespunzătoare, potrivit legii, contractului colectiv de muncă aplicabil și regulamentul intern;

4) Angajatorului îi revin, în principal, următoarele obligații:

- a) să asigure toate condițiile pentru ca maestrul de ucenicie să-și îndeplinească sarcinile în ceea ce privește formarea ucenicului
- b) să informeze ucenicul asupra condițiilor de muncă și asupra elementelor care privesc desfășurarea relațiilor de muncă;
- c) să asigure permanent condițiile tehnice și organizatorice avute în vedere la elaborarea normelor de muncă și condițiile corespunzătoare de muncă;
- d) să acorde ucenicului toate drepturile ce decurg din lege, din contractul colectiv de muncă aplicabil și din contractele individuale de muncă;
- e) să comunice periodic ucenicului situația economică și financiară a unității;

- f) să se consulte cu sindicatul sau, după caz, cu reprezentanții salariaților în privința deciziilor susceptibile să afecteze substanțial drepturile și interesele acestora;
- g) să plătească toate contribuțiile și impozitele aflate în sarcina sa, precum și să rețină și să vireze contribuțiile și impozitele datorate de ucenic, în condițiile legii;
- h) să înființeze registrul general de evidență a salariaților și să opereze înregistrările prevăzute de lege;
- i) să elibereze, la cerere, toate documentele care atestă calitatea de ucenic a solicitantului;
- j) să asigure confidențialitatea datelor cu caracter personal ale ucenicului.
- k) să asigure pregătirea profesională a ucenicului;
- l) să asigure accesul gratuit al ucenicului la servicii de medicină sau medicină a muncii;
- m) să asigure verificarea periodică a locului de desfășurare a activității ucenicului;
- n) să îl sprijine pe ucenic în toate acțiunile sale care privesc pregătirea teoretică și practică;
- o) să asigure desfășurarea activității astfel încât ucenicul să nu presteze activități care nu au legătură calificarea/ocupația pentru care se pregătește;
- p) să asigure ucenicului, în cazul în care raporturile maestrului de ucenicie se suspendă sau încetează, continuarea pregătirii profesionale;
- q) să nu îl utilizeze pe ucenic la prestarea unor munci care nu au legătură cu calificarea/ocupația pentru care se pregătește;
- r) să îl supună pe ucenic la cel puțin 2 examene medicale gratuite pe an;
- s) să elibereze ucenicului care a absolvit ucenicia la locul de muncă certificatul de calificare potrivit legislației în vigoare .

§. Dispoziții finale:

1) Prevederile prezentului contract de ucenicie se completează cu dispozițiile legii privind ucenicia la locul de muncă, cu cele ale Legii nr.53/2003 - Codul muncii, cu modificările ulterioare, și cu cele ale contractului colectiv de muncă aplicabil la nivelul.....și înregistrat la.....sub numărul.../.....

2) Orice modificare privind clauzele din prezentul contract, în timpul executării acestuia, impune încheierea unui act adițional, conform dispozițiilor legale.

3) Prezentul contract de ucenicie la locul de muncă se încheie în 3 exemplare, câte unul pentru fiecare parte, iar unul se va depune la inspectoratul teritorial de muncă.

4) Conflictele în legătură cu încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de muncă ale ucenicului sunt soluționate de instanța judecătorească competentă material și teritorial, potrivit legii.

Ucenic,

Angajator,